

Kära medlemmar i Teaterhistoriska Samfundet i Göteborg!

Nu är det höst och både skolstart och val till Riksdag m.m. och snart börjar även våra medlemsmöten på Bellmans Salonger. Vi har precis haft första styrelsemötet efter sommaren där vi hade många ärenden att avhandla. Gunnar Ladenvall berättade om sommarens resa till Västana Teater och föreställningen "Liljecronas Hem", som han fick leda då Anna Wallgren hamnat på sjukhus (hon är fortfarande under rehabilitering och återkommer till oss först senare i höst).

"Liljecronas Hem" spelade vi under min tid på Dalateatern men i en helt annan dramatisering och till den premiären hade jag bjudit in min gamle arbetskamrat Peter Lilliecrona som idag arbetar med bl.a. syntolkning av teaterföreställningar. Han berättade då att Selma Lagerlöf hade kontakt med släkten Lilliecrona för att få använda namnet i sin roman. Man enades om att stavningen skulle vara "Liljecrona" i romanen och Torsten, Peters pappa, fick fortsatt stava sitt namn Lilliecrona.

Styrelsemötet kom mycket att handla om förändringar i vårt arbete och här följer en katalog av de förändringar som gäller våra medlemsmöte och hur ni ska anmäla ert deltagande:

1. Utskicken från Samfundet kommer i framtiden att ske från vår redovisningsbyrå Esspenova och det är till dem som man anmäler sitt deltagande till medlemsmöten.
2. Den mailadress som man i framtiden ska anmäla sitt deltagande på är **info@esspenova.se**.
3. Man kommer även i framtiden att kunna anmäla sig på telefon
4. Man måste anmäla sig för att köket ska veta hur många gäster som kommer och vi måste undvika att tidigare problem kvarstår. Har man inte anmält sig i tid kommer man inte att kunna få någon måltid meddelar Bellmans salonger. Några nödlösningar som "buffé" som man gjorde senast kommer inte i fråga i framtiden.

Bellmans salonger har inte kunnat erbjuda oss "fjärde måndagen i månaden" som mötesdagar som vi varit vana vid. Här följer därför tiderna för höstens möten och vilka program som kommer:

Måndag 28 september. OBS att starttiden är redan kl 18.30! Detta beror på att vi får se en hel teaterföreställning: **Var är min man** med Marie Delleskog, mångårig medarbetare på Stadsteatern samt känd bl.a. från TV-serien "Svenska Hjärtan". Föreställningen är något längre än en timme, varför vi startar tidigare så köket kan servera vår måltid kl 20.00 som brukligt.

Måndag 19 oktober kl. 19.00 kommer fotografen Lennart Nilsson och kåserar till sina bilder av **Göteborgsprofiler**. Observera att mötesdagen är förändrad till 19/10!

Måndag 30 november kl 19.00 kommer tre skådespelare från den fria teatergruppen **GEST - Gothenburg English Studio Theatre**, som är den största engelskspråkiga teatergruppen i Sverige och som grundades 2005 av Kristina Brändén Whittaker. Även om gruppens repertoar spelas på engelska kommer de att på svenska berätta om sin teater och spela upp scener från den aktuella repertoaren.

Mötesdagarna för våren 2027 är **11 januari OBS !!!, 22 februari, 22 mars och årsmöte 26 april.**

Alla tider och aktuella program finner du även på vår hemsida www.teaterhistoriskasamfundet.se.

Den utlovade berättelsen om pjäsen "I Ostindiska kompaniets dagar" återkommer jag till lite senare för nu stundar ju först höstens val. Även om inte kulturpolitiken blivit särskilt flitigt debatterad inför valet, trots korta presentationer av partiernas kulturpolitik i SvT, s Kulturnyheterna och av Kulturförsvarets Kulturtåg, som arrangeras i Göteborg 5/9, har få kulturpolitiska initiativ fått massmedial uppmärksamhet.

Men plötsligt dök det upp att (SD) och (m) yrkat på indraget anslag för Folkteatern i Göteborg med motiveringen att detta är ett socialdemokratiskt projekt. Förvisso var det fackföreningar som initierade att bilda den nuvarande Folkteatern på tidigt 50-tal, men ni som följer min historiska berättelse vet att Folkteatern är mycket äldre än så. Att ge sig på detta 75-åriga initiativ för att skapa ett billigare alternativ om att göra istället till denna kulturyttring enklare, kan jag bara se som gement. Jag har ju jobbat med många moderata kulturpolitiker genom åren och kan inte förstå denna nyordning och vill heller inte tro att den är fast förankrad i den moderata medlemskåren. Det är ju bara att gå in på Folkteaterns hemsida och se att detta inte är ett "socialdemokratiskt projekt" utan en bred och framsynt teater "för Sverige i tiden" för att använda ett gällande valspråk.

Som tidigare chef för Folkteatern, kan det ju tyckas att jag talar i egen sak, men den nuvarande ledningen är ytterst kompetent att föra sin egen talan. Under den tid jag var på Folkteatern var det snarast (s) som var det parti som var mest kritisk till verksamheten av ekonomiska skäl och jag fick rådet från dåvarande kommunstyrelseordföranden att avskeda hälften av personalen för att spara pengar, ett råd jag inte lydde. När Regionen bildades blev jag kontaktad av Regionens ordförande i Kulturnämnden, liberale Lars Nordström, som förordade att inte bara "Folkteatern Besöker" utan hela Folkteatern, skall övergå till att vara regional, då man såg teatern som en viktig resurs för hela Västra Götalandsregionen. Och så blev det och därmed initierades också att man skulle modernisera lokalerna, nu när man äntligen fått både Operan på plats och Stadsteaterns renovering var klar. Från politiskt håll etablerades nu också något nytt, att inför varje år ha ett samtal om hur teatern såg på den närmaste framtiden och vad vi ville åstadkomma. Jag berättade och politikerna lyssnade intresserat. Vart tog denna ömsesidighet vägen?

Att förslaget kommer från (SD) är inte överraskande. Partiet har ju redan föreslagit att dra bort anslaget till Regionteater Väst i Uddevalla, något som inte bara skulle avveckla teaterverksamheten i staden utan även skolans teaterlinje som är nära knuten till denna länsteater. Trots att partiet säger sig vilja prioritera kultur för barn och unga, är det alltså inte teater som är den kultur man vill värna.

I Högskolan Dalarnas kartläggning av "Hat och hot mot svensk scenkonst" gjordes en granskning av hot mot både GöteborgsOperan, Stadsteatern och Folkteatern. (Rapport nr 15, Interkulturellt utvecklingscentrum Dalarna, Högskolan Dalarna 2022). Rapporten omfattar bl.a. Stadsteaterns uppsättning av "Jihadisten" med Johan Gry som regissör och Måns Clausens roll som mörkhyad "Karlsson" i Hemsöborna på Dalateatern. Måns förekom på föreställningens affisch som cigarrökande Karlsson i kubb och väst. Affischen resulterade i en våldsam attack mot teatern. Det var uppenbart att attacken inte kom från några som sett själva föreställningen.

Måns berättar i rapporten: "Min chef Guggen Sandström och regissören Calle Kjellgren fick trots allt ta emot mest skit. De hade enligt nationalisterna svikit svenska folket genom att sätta mig i huvudrollen. 'De borde veta bättre och därför ska de avrättas, när revolution görs och de äkta svenskarna kommer till makten'. Självt skulle jag bli deporterad tillbaka till Etiopien - puh, jag slapp i alla fall bli hängd och lynchad. Alltid något."

Av de över 100 mail, som jag fick på kort tid fanns de som nu fått förnyad aktualitet. Nyligen användes begreppet "folkförrädare" i den politiska debatten. I ett av mailen till mig stod att när man kommer till makten skall jag dömas som folkförrädare och avrättas, men att jag skulle få välja min avrättningsmetod själv, hängning eller arkebusering. Naturligtvis skickade jag allt (utom de bajspåsar som lades i min brevlåda) till polisen, som emellertid avskrev ärendet då man inte kunde härleda avsändarna, även om flera brev avslutades med orden "SD rules". Det var inte

partiet som var avsändare men tydligt att det var sympatisörer. Jag hoppas att återstoden av den nuvarande valrörelsen kommer att präglas av både vårdat språk och saklig debatt och att ingen kommer att utsättas för vare sig hat eller hot. Är det för djärv förhoppning?

Jag kommer att skicka ut en kallelse till nästa medlemsmöte efter vårt nästa styrelsemöte och påminna om hur ni anmäler ert deltagande. Nu har ni i alla fall fått hela höstens program att skriva in i era kalendrar.

Så väl mött i september!

Gugge Sandström